

Best practice Smart Farmer ต้นแบบ

1. ชื่อ Smart Farmer ต้นแบบ นายไพฑูรย์ วานิชศรี
2. Smart Farmer ต้นแบบ สาขาทุเรียน
3. คำจำกัดความ ความยั่งยืนในการผลิตทุเรียนคุณภาพเพื่อการส่งออก
4. ประเด็นที่แสดงถึงความโดดเด่นและมีการปฏิบัติที่ดี

ความรู้เฉพาะสาขา “การผลิตทุเรียนนอกฤดู”

คุณไพฑูรย์ วานิชศรี เล่าให้ฟังถึงการใช้สารแพคโคลบิวทราโซล เพื่อบังคับการออกดอกทุเรียนของที่สวนว่า ปัจจัยสำคัญที่ทำให้การบังคับการออกดอกทุเรียน คือ ๑. ทุเรียนใบแก่ ๒. มีลมหนาว อุณหภูมิประมาณ ๑๘-๒๒ องศาเซลเซียส ๓. มีลมโยก ๗ วัน

การใช้สารที่สวนนี้ ใช้แพคโคลบิวทราโซล ๑๐% อัตรา ๑.๕-๑.๗ กิโลกรัม ต่อน้ำ ๒๐๐ ลิตร+ยูเรีย (ฮิวมิก เพื่อกระตุ้นการเปิดปากใบ เร่งการดูดซึมน้ำให้ดีขึ้น) อัตรา ๐.๕ ต่อกิโลกรัม ฉีดพ่นทางใบ จำนวน ๑ ครั้ง โดยใช้ใบในระยะเพลลาด ก่อนช่วงฝนแล้ง ๒๐ วัน (ที่สวนนี้ฉีดพ่นประมาณปลายเดือนกันยายน และไม่เกิน ๑๐ ตุลาคม) และควรฉีดก่อนฝนตก ๑ ชั่วโมง และหลังราดสารต้องกระทบแล้ง ๗ วัน

เทคนิคการควบคุมการแตกใบอ่อนของทุเรียน

การป้องกันไม่ให้ทุเรียนแตกใบอ่อนในระหว่างการพัฒนาของผลอ่อน (อายุผลไม่เกิน ๒ เดือน ถ้าอายุผลหลังดอกบานเกิน ๒.๕ เดือน จัดได้ว่าปลอดภัยแล้ว) เป็นสิ่งจำเป็น เพราะหากมีการแตกใบอ่อนในช่วงนี้ ผลอ่อนจะไม่สามารถแข่งขันเพื่อแย่งอาหารสะสมกับใบอ่อนได้ ผลอ่อนที่กำลังพัฒนายังจะหยุดชะงัก และเกิดผลกระทบในด้านคุณภาพของผลติดตามมา

คุณไพฑูรย์ กล่าวว่า ธรรมชาติของทุเรียนรักใบมากกว่าผล ดังนั้น ถ้าหากว่าทุเรียนมีการแตกใบอ่อนในระยะผลอายุไม่เกิน ๒ เดือน ทุเรียนจะสลัดผลทิ้ง ผลร่วงและผลบิดเบี้ยว จากการทดลองและศึกษาของคุณไพฑูรย์ ได้มีข้อเสนอแนะในการจัดการเพื่อผลิตใบอ่อนทุเรียน โดยวิธีการดังนี้

๑. ใช้สาร อีทีฟอน (ethephon) จัดอยู่ในกลุ่ม Ethylene Generator ความเข้มข้น ๔๘% อัตรา ๔๐ซีซี ต่อน้ำ ๒๐๐ ลิตร (คุณไพฑูรย์ แนะนำให้ใช้สารที่เกรดเยอรมัน เช่น อีเทรล, โปรเทล) ฉีดพ่นเฉพาะใบภายนอกทรงพุ่มให้ทั่ว สามารถฉีดได้ทุกวัน โดยให้ฉีดพ่นทุเรียนระยะตั้งแต่เริ่มพบเห็นมีการแตกใบอ่อน จนถึงใบอ่อนระยะดาบ ก่อนถึงระยะหางปลา (ฉีดเร็วที่สุดยิ่งดี เพราะจะทำให้ไม่สูญเสียอาหาร)

๒. หลังจากการฉีดพ่น ประมาณ ๓-๔ วัน ใบอ่อนจะเริ่มร่วง

๓. จำนวนครั้งการฉีด ขึ้นอยู่กับสภาพการแตกใบอ่อนของทุเรียน บางปีอาจมีการฉีดถึง ๓ ครั้ง

๔. ข้อจำกัดในการฉีดพ่น

๔.๑ ต้นสมบูรณ์

๔.๒ อย่าฉีดใบทุเรียนในขณะที่ต้นเหี่ยว (ปกติชาวสวนเมื่อทุเรียนแตกใบอ่อนจะชะลอการให้น้ำ ทำให้ต้น/ใบเหี่ยว) ถ้าอากาศแล้ง ต้องให้น้ำทุเรียนก่อนฉีดพ่น

๔.๓ อัตราการใช้สารต้องถูกต้องและตรงตามคำแนะนำ (คุณไพฑูรย์ ได้ทดลองใช้มานานแล้ว)

เทคนิคการแก้ปัญหาโรคโคนเน่าในทุเรียน

โรคโคนเน่าทุเรียน (phytophthora) เป็นปัญหาที่รุนแรงสำหรับทุเรียน ในแต่ละปีมีทุเรียนตายจากโรคนี้ค่อนข้างมาก เกิดจากเชื้อรา ต้นที่เริ่มเป็นโรคจะพบว่า ใบไม่เป็นมันสดใส ค่อยๆ เปลี่ยนเป็นสีเหลืองซีดและใบร่วง เมื่อพบอาการแสดงออกที่ใบ ให้สำรวจบริเวณ ลำต้น กิ่ง หรือราก บริเวณที่เป็นโรคจะมีสีของเปลือกข้มคล้ายถูกน้ำ เป็นวงหรือเป็นทางน้ำไหลลงด้านล่าง หรือมีรอยแตกของแผล ต้นที่เป็นโรครุนแรงมากจะมีน้ำยางไหลออกมา โดยเฉพาะในช่วงเวลาเช้าที่มีอากาศชุ่มชื้น เชื้อราไฟทอปทอราสามารถแพร่กระจายโดยทางลม น้ำ ดิน ใบ กิ่งพันธุ์

และผล โดยเฉพาะในช่วงฤดูฝนที่มีลมพายุและความชื้นสูง จะเหมาะสมกับการแพร่กระจายและเข้าทำลายต้นทุเรียนได้ดี

คุณไพฑูรย์ ได้แนะนำเทคนิคการจัดการกับโรคนี้นี้ว่า จากสภาพที่ต้องการคือ ชื้น (แต่ไม่แฉะ) ทำให้เกษตรกรบางส่วนให้น้ำทุเรียนมากเกินไปจนความจำเป็น จึงเป็นสาเหตุที่เกิดการแพร่ระบาดของโรคได้ ประกอบกับทุเรียนได้รับธาตุอาหารจากไนโตรเจนมากเกินไป ทำให้ต้นทุเรียนอ่อนแอลง โดยมีข้อเสนอแนะให้ห้ามใช้ปุ๋ยคอกโดยเด็ดขาด ยกเว้นสัตว์กินหญ้า เช่น วัว ควาย (เคยพบว่า ถ้าใส่มูลสุกร มูลไก่ ต่อเนื่อง ๕ ปี ต้นทุเรียนเป็นโรคนี้นี้และตายได้) แนวทางการป้องกันแก้ไขโรคนี้นี้ (โรคนี้นี้ยังไม่มีสารเคมีกำจัดได้ ๑๐๐%) คือ

๑. การออกแบบแปลงสวนให้เป็นรูปฟาซีคว่ำ หรือเป็นลอน โดยให้เขต Root Zone อยู่เหนือกว่าพื้นดินปกติ

๒. การใช้ต้นตอ (ใช้ต้นตอที่แข็งแรง และต้านทานโรค) ในสภาพซึ่ขยายปกติทั่วไป ต้นตอพันธุ์ทุเรียนที่ปลูกกัน ไม่ได้ให้ความสำคัญของต้นตอพันธุ์ มีใช้ต้นตอโดยไม่มีการเลือกสายพันธุ์ ทำให้มีการระบาดของโรคง่ายขึ้น ซึ่งมีข้อเสนอแนะจากทางวิชาการว่า ต้นตอที่แข็งแรงและต้านทานโรคคือ ต้นตอพันธุ์ทุเรียนนก (หายาก) และอันดับสองรองมาคือ ต้นตอทุเรียนพันธุ์พวงมณี

สรุปองค์ความรู้ของคุณไพฑูรย์ วานิชศรี

การใช้สารแพคโคบิวทาโซลในการเพิ่มปริมาณการออกดอกและติดผล

การจัดการปัจจัยการผลิต การปลูกแบ่งโซนการปลูกไม้ผลและปลูกไม้ยืนต้นเป็นแนวบังลม

การผลิต มีการผลิตตามระบบการผลิตที่ดี (GAP) และได้รับใบรับรอง

การแปรรูป ผลผลิตที่ไม่ได้คุณภาพจะนำไปแปรรูปในโรงงานของตนเอง

การตลาด มีการติดต่อกับผู้ส่งออก (CP) โดยให้ราคามากกว่าท้องตลาดแต่ผลผลิตต้องได้คุณภาพและมีความแก่มากกว่า ๘๐ %

๕. ข้อมูลทั่วไปของ Smart Farmer ต้นแบบและการติดต่อ

นายไพฑูรย์ วานิชศรี อายุ ๕๘ ปี ที่อยู่ ๒/๑ หมู่ที่ ๘ ตำบลทุ่งนนทร อำเภอลำดวน จังหวัดตราด โทร ๐๘๖-๐๐๖๐๑๓๒

๖. ข้อมูลผู้ถอดบทเรียน

นายชัชวาลย์ ลีลาทรัพย์เลิศ ตำแหน่งนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ สำนักงานเกษตรอำเภอลำดวน โทร ๐๘๐๖๓๖๕๕๗๙

ภาพประกอบ

